

TINERII – VIITORUL TEATRULUI ROMÂNESC

Stagiunea 1988 la „Casandra“

Mai mult ca în oricare an, anul acesta stagiunea de la Studioul „Casandra“, poate fi privită nu doar ca o serie de examene de maturitate ale studenților, ci și ca o carte de vizită a profesorilor care, direct sau indirect, au făcut dovada eficienței muncii lor pedagogice.

Bilanțul '88: clasele de actorie curs de zi (profesor Olga Tudorache, profesor asociat Florin Zamfirescu) — 8 studenți, curs seară (profesor asociat Mircea Albușescu, lector univ. Alexandru Lazăr) — 6 studenți și clasa de regie (profesor asociat Alexa Vișarion, asistent Dragoș Galgoțiu) — 2 studenți.

Șanse de afirmare oferite talentului

Unul dintre unghiurile de atac ale analizei este, desigur, repertoriul, global echilibrat (trei piese românești contemporane — *Stress*, *Urmașul*, *Nu sînt Turnul Eiffel*, un text de teatru antic — *Medeea* și o piesă shakespeariană — *Visul unei nopți de vară*), deși cu o regretabilă concesie, literatura românească clasică de profil fiind reprezentată printr-un „substitut“ dramatic (*Urmașul* de Constantin Ottescu), care — cum era de așteptat — a generat o reprezentare lipsită de orice interes, o risipă de energie soldată cu neconcludente tentative de compoziție, într-o ambianță scenografică neinspirată încercîndu-se o reconstituire sfîngăcea a suflului dramei romantice. În schimb aceeași clasă de actorie — curs de zi, îndrumată de reputata actriță Olga Tudorache, a prezentat excelenta (deși „controversată“) montare studentescă *Visul unei nopți de vară* de Shakespeare — debut remarcabil, ca profesor asociat, al actorului Florin Zamfirescu, semnatarul studiului scenic (cu modestie astfel intitulat), de o notabilă acuratețe atât în concepție, cît și în realizare. Redescoperind o idee centrală a textului — piesa în piesă —, motivul teatrului în teatru reverberază intens pe coordonate armonice orchestrate — meditație autoironică și reverie clownescă; anticipîndu-și propriul traect artistic, actorii de azi îi evocă pe actorii de ieri, izbutind siluetări

hazlii, dar nu lipsite de substanță în economia demonstrației propuse; inter-preții, cumînd mai multe roluri, jucate nu doar succesiv, ci chiar și simultan, au fost puși în situația de a se lua la întrecere cu ei înșiși, stimulați de gîndirea regizorală să-și exploreze nebanuitele capacități ludice și puterea de transfigurare. Temperament energie, Emilia Popescu, cu ineputabilă vorvă și grație provocatoare, dinamitează comicul cu elemente tragice, iar situațiile dramatice le surmontează cu un zîmbet curajos. Raluca Penu, iluminată de o frumusețe interioară, își concentrează trăirea în priviri, cînd cald inteligente, cînd jucăuș senzuale, tristă sau volubilă, dinamică sau statică. Cecilia Birbora pozează în delicat suavă, sau credulă, așa cum se amuză să se deghizeze și în bufon cu ticuri de infirm și sclipiri de spirit. Mălina Petre găsește tonul just și cînd are de figurat o trufașă lascivă și cînd înfățișarea maiestuoașă trebuie să o preschimbe în burlescă atitudine de glumeață femeie trecută de prima tinerețe. Încă din anul întii, Mihai Bica s-a remarcat prin excelente compoziții, în care are ca principale atuuri vocea gravă, baritonală și statura impozantă, o deosebită prestanță scenică, fie că se exersează în zona ridicolului tenebros, fie că evoluează în universul autorității princiare. Cu o abilitate ieșită din comun, Marius Rogojinschi alunecă fără

efort din tagma detestabilor în cea a înșilor fermecători, jonglind abil cu propria inactivitate. Doru Firte și Emil Șerban nu au izbutit încă să depășească limita execuțiilor corecte, dincolo de care nici nu au fost solicitați.

Un binevenit schimb de experiență între cele două clase s-a realizat prin invitarea câtorva dintre studenții la zi în spectacolul prim al clasei de actorie curs seral, anul V, **Stress**, un studiu (aceeași modestie de bun augur) coordonat de Mircea Albulescu, asistat de lector universitar Alexandru Lazăr (profesorul asociat Mircea Albulescu preluând abia în ultimii doi ani acest grup de două fete și patru băieți). Aplicând o modernă strategie didactică, încercând să recupereze din mers carențele de pregătire teoretică și practică ce continuă să se resimtă la absolvenții seraliști, energicul dascăl le-a „biciuit” ambiția de a tinde spre performanță, acționând asupra personalității fiecăruia în parte; în funcție de structura sa psihologică, conducându-i spre elaborarea imaginativă a rolului, special ales din dramaturgia lui Seneca, Ionescu sau Iacoban. Dintr-un excelent examen de an ce adapta textul în funcție de necesitățile didactice, **Stress** a devenit un spectacol de mare succes al stagiunii bucureștene, pentru că demersul scenic s-a împlinit într-o parabolă grotescă, vizând claustrarea individualităților meschine, în rutina existenței neputincioase. O viziune incitantă care i-a determinat pe studenți să gloseze ei înșiși pe temele caracteriologice satirizate cu un amestec de patetic și sarcasm, sub auspiciile tragicomicului. Orientându-se către esențial, Mircea Albulescu a formulat și o a doua opțiune repertorială meritorie, a cărei acută necesitate în pregătirea profesională este relativ rar sesizată: teatrul antic. Special restructurat de către Alexandru Lazăr, textul **Medeci** lui Seneca prilejuiește un excurs teatral complex, înglobând ritualuri teatrale originale, ca apoi să alterneze teatrul trăirii cu cel al reprezentării, contopite într-un exercițiu de paroxistică interpretare, spectaculoasă prin efortul de perpetuă regenerare a interpretelor, cărora li s-a propus să înfățișeze o imagine originală a convulsiilor subconștientului într-un moment-limită. Virtuțile de Pygmalion ale maestrului se verifică cel mai elocvent în cazul Dianei Gheorghian, care, dintr-o suavă ingenuă, se metamorfozează într-o ființă de o frustă candoare și de o dezarmantă (ne)inocență, ca să uimească apoi ca tragediană demoniacă. Personalitate bine conturată, Natașa Raab se prezintă la fel de convingător

în empoi și în contre-empoi, mascându-și feminitatea voluptuoasă ori dezvăluind o exuberanță strict controlată. Deși cu un profil încă de adolescent, Adrian Titieni nu se dă în lături de la compoziția de vîrstă fără grimă, refăcînd tipologic portretul săgălniciei țărănești, impregnată de maliția proverbială a românului, știind să-și convertească puritatea și într-o insinuantă capacitate de a teroriza. Mihai Coadă, expert în șarja comică, a învățat și să se concentreze pentru a nuanța amar drame ale obscurității psihice. Condiției de băiat simpatic impusă de fizicul său agreeabil, Angel Rababoc se străduie să-și găsească totdeauna noi reflexe de umanitate luminoasă, uzînd și de elasticitatea corporală. Aurelian Burtea este tenace în adîncirea rolurilor pe care le capătă, pe care le propune.

Interdependența dintre antrenament și fantezia creatoare se poate lesne detecta în evoluția scenică a tinerilor actori, cărora li s-au oferit șanse de afirmare a talentului instruit cu aplicație pe parcursul celor patru, respectiv 5 ani de pregătire. Se constată precizie în stăpînirea mijloacelor de expresie, în execuție, și nu puțini vor fi cei care se vor apropia de virtuozitate. Bineînțeles, dacă integrarea în colectivele din țară va decurge normal, tinerii actori urmînd a fi ei înșiși fervenți propagatori ai soluțiilor novatoare, utilizînd limbajul teatral modern pe care directorii de scenă sînt chemați, la rîndul lor, să-l instaureze pretutindeni. Deschiderea intelectuală, implicit capacitatea de invenție artistică, se pot menține doar conlucrînd cu regizori interesanți și care sînt preocupați de valoarea celor care asigură în mod nemijlocit comunicarea cu publicul spectator.

Dacă, în școală, esențial este aportul dascălilor care vădesc și calități regizorale, în teatrul profesionist, regizorul este cel care evaluează virtualitățile actoricești, stabilind coloana vertebrală a montării, imaginea scenică emblematică, elaborînd concepția de spectacol în funcție de interpret. În această promoție, clasa de regie a profesorului asociat Alexa Visarion (alt debut profesional!), secondat de Dragoș Galgoțiu, a adus la rampă doar **Nu sînt Turnul Eiffel de Ecaterina Oproiu**, urmînd ca montarea piesei lui Alexandru Popescu Croitorii **cei mari din Valahia**, în regia studentei Camelia Robe, să fie prezentată abia în toamnă, cînd se va relua și un spectacol Camil Petrescu, cu studenții-actori ai anilor mai mici. **Tînăra regizoare Daniela Peleanu nu s-a avîntat, deocam-**

Promoția '88 a I.A.T.C. înaintea primului gong

După atîta STRESS, împreună cu profesorii și cu publicul, Gaudeamus igitur !

Natașa Raab legîndu-se la cap...

Adrian Titieni, cel mai aplaudat dintre absolvenți, la primul său autograf ca actor

Cecilia Birbora în fața unor uși deschise

Emilia Popescu pare convinsă de îndemnul și învățăturile lui Mircea Albulescu

Cu gîndul la repartiție, Mălina Petre își mărește bagajul de cunoștințe

Concluzii rostite sau nu la încheierea Săptămânii absolvenților (prof. univ. Ileana Berlogea, rectorul Institutului, și Ion Besoiu, directorul Teatrului „Bulandra“)

Să fie oare cheia repartiției lui Mihai Bica legată de acest telefon ?

Florin Zamfirescu, un stilp al teatrului românesc, privind cum se sfârșește VISUL UNEI NOPTI DE VARA

Raluca Penu: Sințeti de la Piatra Neamț sau de la Craiova ?

Valeriu Grama, între două promoții

Între Valențica și Medeca, Diana Gheorghian îl așteaptă pe Andrii Popa (cel vestit !)

Tanți Maria, de peste 35 de ani cabinieră la „Casandra“, mereu în rol

Fotoreportaj de

Paul NANCĂ

Foto :

Radu GRINDEI

dată, în complicate eșafodaje de idei, ci s-a concentrat intens asupra lucrului cu actorii. A știut să-și impună punctul de vedere asupra binecunoscutei piese a Ecaterinei Oproiu și să renunțe la balastul ambianței plastice supraîncărcate (sugerată de scenograf) și a încercat să găsească soluții de maximă expresivitate, care se constituie într-un discret, dar semnificativ paracomentariu al acțiunii subterane, avînd în vedere că textul are o structură aleatorie, permițînd interpretelor ingenioase asociații. Debutanta îi „debutează” inspirat pe studenții anului III, clasa profesor asociat Gelu Coiceag Simona Gălboușe (care joacă cu aplomb și într-un tineresc film), Cornel Scripcaru (care a mai avut o apariție scurtă, dar notabilă în *Opera de trei parale*), Oana Mereuță, Corina Voicu și Mihai Voicu.

Premierele s-au eșalonat ritmic, deși există o restanță, iar unicul spectacol de regie a fost supravegheat la finisaj nu de profesorii clasei, ci de un alt cadru didactic, lector univ. Gina Ionescu.

În această ordine de idei, se impune atenției problema timpului pe care excelenții profesori asociați îl acordă pregătirii studenților lor, mai ales în cazul cursurilor serale, unde se lucrează cu inerente sincrope.

Atunci cînd în cadrul catedrei de arta actorului și regizorului de teatru conduse de prof. univ. Ion Cojar se stabilește măcar o minimă corelare a eforturilor cadrelor didactice și studenților, calitatea procesului de învățămînt are de cîștigat, obiectivele programei analitice fiind comune viitorilor actori și viitorilor regizori, iar ținta fiind, de asemenea, aceeași cultivarea gustului artistic, rigurozitatea în selecție și asimilare. Validarea rezultatelor acestei noi promoții s-a făcut, prin spectacolele aplaudate la „Casandra”, în turnee sau în microstagionea finală de la Teatrul „Bulandra”, și chiar într-o competiție republicană precum Gala „Arta comediei” de la Galați.

Irina COROIU

La Institutul de Teatru din Tîrgu Mureș

Absolvenți talentați, pasionați și inteligenți

Cel ce a urmărit spectacolele prezentate de studenții Institutului de Teatru din Tîrgu Mureș în anul universitar 1987/1988 a avut ocazia să se delecteze la șapte spectacole foarte bune, realizate pe texte importante și valoroase, care au oferit absolvenților (și colegilor lor din anii mai mici, care i-au secundat cu succes) partituri generoase, capabile să le evidențieze calitățile, totodată însă deloc ușoare, punîndu-le la încercare măiestria compozițională, capacitatea de a pătrunde în universuri umane și sociale foarte variate și de a realiza portrete psihice dintre cele mai deosebite. Astfel, cei patru absolvenți ai secției române (Rodica Băghiu, Vasilica Stamatina, Nicolae Cristache, Tomi Cristin) s-au întîlnit, în ordinea premierelor, cu lumea lui Caragiale (*O noapte furtunoasă* — în regia lui Călin Florian), Fănuș Neagu (*Scoica de lemn* — în regia Adrianei Piteșteanu), Henrik Ibsen (*Hedda Gabler* — în regia lui Călin Florian) și Tirso de Molina (*Don Gil de Ciorap Verde* — în regia lui Cornel Popescu), iar cei trei absolvenți ai secției maghiare, Firtos Edit, Bács Miklós, Gáspárk Attila,

cu cea a lui Pirandello (*Omul, bestia și virtutea* — în regia lui Kovács Levente), Peter Shaffer (*Amadeus* — în regia lui Kincses Elemér) și Mihai Ispirescu (*Trăsura la scară* — în regia lui Gergely Géza).

Ceea ce am putut remarca în primul rînd, ca o trăsătură generală a acestor spectacole, este faptul că ele au urmărit cu consecvență — prin modalități diferite, desigur, în funcție de crezul artistic al fiecărui profesor-regizor — valorificarea cît mai deplină și evidențierea cît mai pregnantă a calităților interpretelor, ele fiind — cum e și firesc în contextul în care au fost realizate — cu precădere spectacole „de actori” și nu „de regizor”, ceea ce nu înseamnă că nu ne-am întîlnit — cel puțin în unele cazuri — și cu interesante puncte de vedere regizorale. Aș reține în acest sens mai ales spectacolul *Amadeus*, în care coșmarurile ce-l bîntuie pe Salieri sînt ale unui pensionar al ospiciului de nebuni, care a hotărît să se sinucidă, ceea ce face ca personajul (interpretat de artistul emerit Lohinszky Loránd, care joacă alături de studenți, realizînd nu numai o mare creație, dar dînd